

Lektsioonid: Ii 14:1–6, 13–15; Rm 8:18–23

Pihikõne: Ps 78:25

Jutlus: Lk 7:11–16

Laulud: 338 (1–4); 354 (1–5, 6); 74 (1–6); 276 (1–5)

Ja mõni aeg hiljem läks Jeesus linna, mida hüütakse Nainiks, ja temaga läksid kaasa ta jüngrid ja suur hulk rahvast. Aga just siis, kui ta linna väravale lähenes, kanti välja surnut, oma ema ainsat poega, ja ema oli lesk. Ja üsna suur hulk linnarahvast saatis teda. Ja kui Issand nägi ema, hakkas tal temast hale ja ta ütles: „Ära nutsa enam!” Ja ta astus ligi ja puudutas surnuraami, mispeale kandjad jäid seisma. Ja ta ütles: „Noormees, ma ütlen sulle, ärka üles!” Ja surnu tõusis istuli ja hakkas rääkima. Ja Jeesus andis poja ta emale tagasi. Aga kõiki haaras kartus ja nad ülistasid Jumalat ja ütlesid: „Meie seas on tõusnud suur prohvet!” ja „Jumal on tulnud hoolitsema oma rahva eest!”

Tänane kirjakoht lõpeb suurt Jeesuse imetegu, surnu elluäratamist pealt näinud rahvahulga hüüetega: „Meie seas on tõusnud suur prohvet!” ja „Jumal on tulnud hoolitsema oma rahva eest!”

Viimane prohvet VT-s on Malaki ja rahvas teadis, et pärast teda pole Jumal Iisraelile prohveteid saatnud. Piibliteadlaste arvates elas Malaki nime all tegutsenud prohvet u 400 aastat enne Ristija Johannese ja Jeesuse sündi ning seetõttu võib mõista rahva suurt elevust Jeesuse imetegu nähes. Rahvas teadis muidugi ka Ristija Johannesest, kes oli ju tegutsenud veidi enne Jeesuse avaliku töö algust ja keda samuti peeti prohvetiks. Kuid Ristija polnud surnuid üles äratanud ega andnud seetõttu välja suurte prohvetite mõõtu – selliste VT prohvetite mõõtu nagu Eelija ja Eliisa, kellest kõnelevad VT Kuningate raamatud.

Nimelt on nii Eelija kui ka Eliisa puhul kirjeldatud samuti surnuist ülesäratamist. Rahvas teadis, et prohvet Eelija äratas surnuist üles Sarepta lesknaise poja ja prohvet Eliisa äratas Suunemi naise poja. Seega oli Jeesus rahvahulga arvates teinud nende silme all suurte prohvetite väärilise teo. Kuid nüüd tekib küsimus, kas ja mille poolest siis Jeesuse tegu erines nimetatud prohvetite tegudest.

Sellele küsimusele annab Lk-s meie kirjakoht järgnevas lõigus Jeesus ise. Ta vastab seal Ristija Johannese poolt saadetud jüngrite küsimusele: „Kas sina oled see, kes pidi tulema, või jääme ootama teist?” Jeesus vastab nii: „Minge, teatage Johannesele, mida te olete näinud ja kuulnud: pimedad näevad jälle, jalutud kõnnivad, pidalitõbised saavad puhtaks ja kurdid kuulevad, surnud ärkavad üles, vaestele kuulutatakse rõõmusõnumit ja õnnis on see, kes minust iial ei pahandu!”

Seega, erinevalt Eelija ja Eliisa imetegudest, inimese surnuist ülesäratamisest, millest kõik Iisraeli elanikud teadsid, seob Jeesus selle imeteo tulevase õndsuse kuulutusega. Jeesus tsiteerib nimelt prohvet Jesajat, kes kirjeldab sarnaste sõnadega Jumala rahva õnnist tulevikku.

Jeesus tahab sellega öelda, et see õnnis tulevik on kätte jõudnud just nüüd. Mitte ainult selle ühe surnuist ülesäratamise tõttu, mis on muidugi suur imetegu, vaid ka kõige muu tõttu: pimedate, jalutute, pidalitõbiste ja kurtide tervendamise tõttu, mida kõike Jeesus ju ka tõesti tegi.

Lisaks kuulutas Jeesus vaestele rõõmusõnumit ehk evangeeliumi, millest tegelikult oma raamatus kõneleb ka prohvet Jesaja (nt Js 61:1, mida Jeesus oma avaliku kuulutuse algul Naatsareti sünagoogis ka tsiteerib). Kuid nüüd annab Jeesus sellele rõõmusõnumile hoopis uue tähenduse. Vaatame seda korra.

„Vaeste” all on siin mõeldud siis seda ühiskonnaklassi vanas Iisraelis, kellel polnud Pühakirja tundmise ja seaduse täitmise üle kontrolli, mis oli kirjatundjail ja variseridel. Nende kohta ütleb Jeesus Mt 23:13: „Aga häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te lukustate taevariigi inimeste eest! Ise te ei lähe sinna sisse ega lase sisse ka neid, kes tahaksid minna.” Seega oli vanas Iisraelis üks klass inimesi, kes ütlesid teistele, kes pääsevad ja kes mitte. Tõsi, nad ei öelnud seda justkui omast tarkusest, vaid Moosese seaduse alusel. Kuid teiste seadusejärgimist kontrollides ei kontrollinud nad seda iseendi puhul. Tüüpiline käitumine inimlike juhtide poolt, kas pole!

Selle asemele seadis Jeesus rõõmusõnumine usu Temasse. Just seetõttu lisabki ta eeltoodud prohvet Jesaja tsitaadile juurde lause: „...ja õnnis on see, kes minust iial ei pahandu!” Jeesus kutsub ju inimesi igal hetkel enda juurde. Nt tuntud kirjakohas Mt 11:28: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise!” Sellega pole Jeesuse juurde kutsutud mitte ainult füüsiliselt vigased inimesed, vaid kõik, kes selles elus kuidagi kannatavad: kas siis omaenda hingepeinades, kaasinimeste surve all või kuidagi kolmandat moodi. Jeesus on kõigi probleemide lahendus, mitte Moosese seadus, mida ükski inimene täita ei suuda!

Nüüd näeme, et Jeesuse imetegu meie tänases jutlusealuses kirjakohas, Naini noormehe surnuist ülesäratamine asetub laiemasse konteksti. Võiks öelda, et see on enam kui surnuist ülesäratamine! See on inimestele rahu toomine. Mida ma silmas pean?

Seda, et kui küsida inimestelt, kas nad tahavad elada igavesti, siis arvan, et enamik vastab „ei”. Inimesed lihtsalt mõtlevad selle elu peale, millega nad on tuttavad, ja mõtlevad: sellise elu pikendusel pole suurt mõtet. Võib-olla 100 aastat veel elaksin, aga ka siis ikkagi elamisväärset elu, mitte kusagil hooldekodus või rohtudega elus hoitult. Meie, inimeste jaoks puudub igavesel elul n-ö empiiriline tähendus, sest kellegi igavesti elava olendi käest ei saa küsida, kuidas seda igavest elu ka elada on.

Ent kui küsida inimestelt, kas nad soovivad rahu, siis, usun, vastaks enamus inimesi „jah”. Sest rahu on ju midagi ülimalt head, igal tasandil. Me ootame rahu oma igapäevastes tegemistesse, suhetesse pereliikmetega, töökaaslastega, sõprade ja kogudusekaaslastega. Ootame rahu sõjaajal (kes ei ootaks praegu Ukraina sõja lõppu, loomulikult meid rahuldavat lõppu, mis ei tooks uut rahutust meie rahvale ja riigile?).

Seepärast tundub mulle, et Jeesus äratas Naini noormehe surnuist mitte seetõttu, et kinkida noormehe juurde eluaastaid, vaid selleks, et kinkida rahu surnud noormehe emale. Eks iga lapsevanema süda murdu, kui tema laps sureb. Lisaks oli see naine ju lesk ja tööealise poja kaotus tähendas sellele emale väga rasket tulevikuväljavaadet: terendasid tõsised probleemid toimetulekuga.

Küllap oli selle Naini noormehe ema süda väga raske, on öeldud, et naine nuttis. Naise igatsus rahu järele oli suur. Arvan, et just seepärast ütleb evangelist Luukas: „Ja kui Issand nägi ema, hakkas tal temast hale.” Tõepoolest, hale on näha rahutut inimest!

Ent hale on näha ka inimest, kes Jeesusest pahandub. Sest see näitab seda, et tema hinges on tegelikult suur rahutus.

Käisin eile Eesti Rahva Muuseumis ja nägin seal eesti ajaloo väljapanekus ühte videoklippi, millel üks mees kuulutas ühistranspordis inimestele evangeeliumi Jeesusest Kristusest. Üks vene mees astus temaga dialoogi ja kuulas ta ära, ehkki püüdis teda samal ajal tõgada. Oli aga näha, et üks inimene hoidis oma lapsel kõrvu kinni, arvatavasti selleks, et ta ei kuuleks tolle evangelisti kuulutust, mis tundus talle nii kohatu. Pean tunnistama, et seda oli tõepoolest hale vaadata! Pealtnäha tundus, et too inimene ja tema laps muigasid, kuid seda, mis valitses nende südames, me ei tea. Kas seal oli rahu? Kahtlen.

Seepärast võiksin kokkuvõttes öelda, et surnuist ülesäratamine selle enda pärast polegi Jumala plaan. Surnuist ülesäratamisel on alati mingi mõte. Prohvet Eelija ja prohvet Eliisa andsid oma poja kaotanud emadele tagasi südamerahu. Jeesus andis oma poja kaotanud Naini naisele samuti tagasi rahu, kuid see rahu oli juba Jumala rahu.

Sest Jeesus tõusis ju ise surnuist üles just selleks, et tuua rahu maailmale, rahu Jumala ja inimeste vahel, mida inimesed oma tarkuses saavutada ei osanud. Ei osanud isegi prohvetid Eelija ja Eliisa, sest nende imetegu oli ajutine – nende emade ja nende poegade ellu tuli rahutus varsti tagasi. Kuid Jumal on Jeesuse Kristuses läbi andnud rahu kõigile, kes usuvad Kristusesse. Ja see rahu on igavene rahu, igavene elu.

Miks muidu lõpevad meile nii hästi tuntud Aaroni õnnistussõnad 4Ms 6:24–26 sõnadega: ...Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu!” Jeesuses ongi Issand oma palge meie üle tõstnud ja meile rahu andnud. Ja see rahu on igavene rahu Jumala juures!

Aamen.